4. Аналітична інформація комплексної системи інформаційно-правового забезпечення. *Ліга: Закон ENTERPRISE.9.1.5*. URL: <http://products.ligazakon.ua/systems/enterprises>.
5. Задихайло Д.В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави : монографія. Харків : Юрайт, 2012. 456 с.
6. Кант І. Сочинения: Т. 4. Ч. 2. / редкол.: В.Ф. Асмуса. А.В. Гулыги, Т.И. Ойзермана. Москва : Мысль, 1992. 79 с.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Троць І.В. Статистичний огляд банкрутства українських підприємств: національний та регіональний аспект. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. № 3 (54). С. 170–178.

УДК 346.1:001.895(477)
DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.1-2.3>

ГОЛЬСВА Н.К.

ДИСФУНКЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Стаття присвячена аналізу сучасного стану національної інноваційної системи та інноваційного законодавства в умовах економічного розвитку України. Проаналізовано особливості складників національної інноваційної системи України. Досліджено особливості напрямів удосконалення інноваційного законодавства.

Світові економічні тенденції зосереджують свою увагу на інноваційному розвитку держави. Економіки розвинених держав орієнтовані на інноваційний розвиток, враховуючи вагомість внеску відкриттів і використання результатів інтелектуальної діяльності в розвиток економіки держави.

Аналіз розвитку економічних тенденцій дає змогу зробити висновок, що сьогодні для промислово розвинутої держави є актуальним функціонування економіки на засадах інноваційної моделі. Загальний рівень соціально-економічного розвитку країни зумовлений використанням результатів інтелектуальної діяльності у виробничій і соціальній сферах та упровадженням досягнень науково-технічного прогресу. Ці складники економічної діяльності держави сприяють прогресивним технологічним змінам виробництва, змінам у структурі сфери споживання, підвищенню конкурентоспроможності продукції та послуг, а також зумовлюють ефективність екологічної безпеки держави, стан її енергозабезпечення, стан національної оборони та рівень і якість життя населення загалом на всій території цієї держави.

Інноваційне законодавство України має фрагментарний та не систематизований характер, йому притаманна роздрібненість у низці нормативно-правових актів. Регулювання відносин, безпосередньо пов'язаних з інноваційною діяльністю, не відображене в інноваційному законодавстві, відповідно, така ситуація не приводить до розвитку інноваційної системи в Україні.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційне законодавство, кодифікація інноваційного законодавства, інноваційні відносини.

The article is devoted the analysis of the current state of the national innovation system and innovation legislation in the conditions of economic development in Ukraine. The peculiarities of the components of the national innovation system in Ukraine are analyzed. Specifics directions of improvement innovation system of Ukraine are invested.

World economic trends focus on the innovative development of the state. The economies of developed countries are oriented towards innovative development, taking into account the importance of the contribution of discoveries and the use of the results of intellectual activity, in the development of the state's economy.

An analysis of the development of economic trends suggests that to date, for an industrially developed state, the functioning of the economy is vital on the basis of an innovative model. The overall level of socio-economic development of the country is due to the use of the results of intellectual activity in the industrial and social spheres and the implementation of scientific and technological progress. These components of the state's economic activity contribute to the progressive technological changes in production, changes in the structure of the consumption sphere, increase of competitiveness of products and services, and also determine the effectiveness of the country's ecological safety, state of its energy supply, the state of national defense and the level and quality of life of the entire population throughout the state.

Innovative legislation of Ukraine is fragmentary and not systematic, it is characterized by fragmentation in a number of legal acts. The regulation of relations directly related to innovation activity is not reflected in the innovation legislation, thus this situation does not lead to the development of the innovation system in Ukraine.

Key words: *innovation activity, innovation legislation, codification of innovation legislation, innovation relationships.*

Вступ. Сьогодні, коли економічне життя людства стрімко розвивається шляхом появи передових технологій, які швидко та кардинально змінюють галузі економіки сучасних держав, актуальною темою є широке коло питань, пов'язаних із запровадженням економічних відносин четвертої промислової революції. Ця тема стала основним предметом обговорення економістами провідних держав на всесвітньому економічному форумі в місті Давосі. Форум очолений швейцарським економістом Клаусом Швабом, який у своїй однойменній книзі зазначає, що перша промислова революція тривала з 1760-х по 1840-і роки. Її пусковим механізмом стало будівництво залізниць і винахід парового двигуна, що сприяло розвитку механічного виробництва. Друга промислова революція почалася в кінці XIX століття і продовжилася до початку XX століття, зумовила виникнення масового виробництва завдяки поширенню електрики. Третя промислова революція почалася в другій половині XX століття, зазвичай її називають комп'ютерною або цифровою революцією, її каталізатором став розвиток напівпровідників, використання електро-обчислювальних машин у шістдесятих роках, використання персональних комп'ютерів і мережі Інтернет в дев'яностих роках. Беручи до уваги різні визначення і наукові доводи, які використовуються для опису перших трьох промислових революцій, вважається, що сьогодні всесвіт стоїть біля витоків четвертої промислової революції. Вона почалася на рубежі нового тисячоліття і спирається на цифрову революцію. Її основною рисою є поширеність Інтернету, а також мініатюрні виробничі пристрої та штучний інтелект [1, с. 11]. На Всесвітньому економічному форумі висловлюється думка, що четверта промислова революція є не чимось іншим, як процесом еволюції суспільства, який стирає межі між фізичними, цифровими та біологічними сферами.

Аналіз розвитку економічних тенденцій дає змогу зробити висновок, що сьогодні для промислово розвиненої держави є актуальним функціонування економіки на засадах інноваційної моделі. Загальний рівень соціально-економічного розвитку країни зумовлений використанням результатів інтелектуальної діяльності у виробничій і соціальній сферах та упровадженням досягнень науково-технічного прогресу. Ці складники економічної діяльності держави сприяють прогресивним технологічним змінам виробництва, змінам у структурі сфери споживання, підвищенню конкурентоспроможності продукції та послуг, а також зумовлюють ефективність екологічної безпеки держави, стан її енергозабезпечення, стан національної оборони та рівень і якість життя населення загалом на всій території цієї держави.

Над розробленням цієї проблеми працювали такі науковці, як Д.В. Задихайло (D.V. Zadykhailo) Ю.Є. Атаманова (Yu.Ye. Atamanova), О.М. Давидюк (O.M. Davydiuk), Д.О. Бабай (D.O. Babai), А.І. Денисов (A.I. Denisov), К.М. Врублевська (K.M. Vrublevska) та інші. Кожна наукова праця є вагомим здобутком в інноваційній сфері та висвітлює питання необхідності розвитку національної інноваційної системи для підвищення рівня економіки України.

Постановка завдання. Метою статті є з'ясування дисфункцій у господарсько-правовому регулюванні інноваційних відносин і напрацювання форм удосконалення законодавства.

Результати дослідження. Сьогодні загальновідомою є думка про те, що стан розвитку інноваційної діяльності в Україні є кризовим, а саме таким, який не є відповідним рівню інноваційних процесів у розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку, що складаються сьогодні в умовах належно функціонуючої економіки. За Глобальним індексом інновацій, Україна досягла поставленого урядом завдання – 50 місця. Кількість інвестицій в інноваційні компанії в 2016 р. зросла на 32%. Українські компанії залучили понад 400 млн дол. [2]. Однак за такого зростання залишилися низькими показники інституціонального розвитку – 101 місце та показники розвитку інфраструктури – 90 місце, у зв'язку з політичною нестабільністю та недосконалістю методів державної підтримки інновацій, а також несистематизованістю законодавства. Науково-технічний комплекс зазнає частих реформувань без покращення і розвитку таких аспектів, як формування конкурентно-спроможного попиту у реальних секторах економіки та активна державна підтримка. На жаль, сьогодні ці вектори діяльності залишаються поза увагою законодавця, але ж зосередження зусиль на цих напрямках може дати нову якість функціонуванню великого наукового потенціалу, який сконцентровано в Україні.

На жаль, слід констатувати, що і в Україні нормативно-правова база в сфері інноваційної діяльності є фрагментарною і роздрібненою та системно не сконцентрованою на різних відносинах, які складаються в інноваційній сфері, і тим більше, не спрямована на забезпечення їх випереджального розвитку та високої ефективності.

У цьому контексті найближчим прикладом дисфункційного характеру правового регулювання є відсутність єдиного стандарту щодо понятійної визначеності та термін «інноваційна діяльність». Наприклад, ст. 325 Господарського кодексу України зазначає, що інноваційною діяльністю у сфері господарювання є діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм із тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя [3].

Водночас Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає інноваційну діяльність як діяльність, яка спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [4].

А ст. 3 Закону України «Про інвестиційну діяльність» дає третій варіант визначення цього терміна, визначаючи інноваційну діяльність як сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» із метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності [5]. Отже, всі три визначення, безумовно, містять в собі правильну та необхідну інформацію, але ж це наочно демонструє відсутність єдиного стандарту понятійного апарату в інноваційному законодавстві нашої держави.

Безумовно, в системі законодавства нашої держави є нормативно-правові акти, які регулюють правовідносини, що складаються і функціонують усередині національної інноваційної системи, вони становлять специфічну частину вітчизняного законодавства, перш за все, завдяки специфічному предмету регулювання. Основними з них є такі: ЗУ «Про інноваційну діяльність», ЗУ «Про інвестиційну діяльність», Господарський кодекс України, ЗУ «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», ЗУ «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», ЗУ «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», ЗУ «Про наукову і науково-дослідну діяльність», ЗУ «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», а також інші нормативно-правові акти.

Ці нормативно-правові акти насичені вихідними положеннями та нормами права, що регулюють інноваційну діяльність, але, враховуючи різноманіття відносин, які складаються в цій сфері, та властивість цих правовідносин бути породженими завдяки функціонуванню інноваційної системи та мігрувати до інших сфер права чи бути одночасно в декількох сферах правового регулювання, вказують на наявність прогалин у законодавстві, перш за все, внаслідок відсутності єдиного кодифікаційного акта, який би запровадив точне, коректне та конкретне правове регулювання системи інноваційних правовідносин та їх структурних підсистем. Отже, удосконалення інноваційного законодавства дасть перспективу поєднання ланок в єдиний процес інноваційного оновлення на всіх рівнях національної інноваційної системи.

Національна інноваційна система як узагальнюючий об'єкт інноваційних відносин є структурою, яка взаємопов'язана з правовим, фінансовим і соціальним аспектами та складається

з функціонуючої сукупності організацій і інститутів, які розробляють, впроваджують, використовують і комерціалізують інноваційні продукти, забезпечуючи вдалу реалізацію інноваційних проєктів на кожному етапі їх розвитку, а також інноваційних процесів і пов'язаних із ними трансформацій, які мають місце завдяки цим організаціям та інститутам [6].

Розроблення, створення, комерціалізація та впровадження інноваційних продуктів як інновацій пов'язано з відносинами, що складаються в національній інноваційній системі на трьох рівнях: 1) на рівні здійснення інноваційної діяльності шляхом реалізації безпосередніх інноваційних відносин (мікроекономічний аспект), 2) на рівні функціонування інноваційної інфраструктури (кластерний аспект), 3) на рівні функціонування ринку інноваційних продуктів (макроекономічний рівень).

З огляду на наявний стан інноваційного законодавства України не випадково, що за ініціативи науковців Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого було розроблено проєкт Інноваційного кодексу України, в якому і зроблено спробу об'єднати та систематизувати інноваційні відносини та їх правове забезпечення в єдиному кодифікованому нормативно-правовому акті.

Невіддільною частиною національної інноваційної системи є інноваційні відносини, які сформовані та функціонують в її межах. Завдяки інноваційним процесам у національній економіці, які розвиваються внаслідок безпосередньої законотворчої діяльності, складаються реальні відносини, які виникають і функціонують із приводу розроблення, створення, впровадження та поширення інновацій. Саме це визначення підкреслює проєкт Інноваційного кодексу України в статті 1.1.1, зазначаючи, що предметом правового регулювання цього кодексу виступають відносини, які виникають у процесі функціонування національної інноваційної системи між суб'єктами інноваційної діяльності та іншими її учасниками, зокрема суб'єктами, наділеними щодо них господарською компетенцією, та пов'язані з розробленням, створенням, розповсюдженням і впровадженням (реалізацією) інноваційних продуктів як інновацій.

У проєкті Інноваційного кодексу України також підтримано потребу розподілу відносин, що складаються в межах національної інноваційної системи, шляхом закріплення в статті, яка розподіляє ці відносини, на 1) відносини, які виникають під час реалізації інноваційного циклу, тобто у процесі створення, розроблення та впровадження інноваційних об'єктів; 2) відносини, які виникають під час взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності із суб'єктами інфраструктури національної інноваційної системи; 3) відносини, які складаються на інноваційному ринку [7].

Також у проєкті підтримано розподіл відносин, які виникають під час реалізації інноваційного циклу, на відносини, які виникають у зв'язку з: а) організацією та здійсненням наукової, науково-технічної діяльності, а також пов'язані зі створенням і правовими оформленням об'єктів права інтелектуальної власності; б) з організацією та здійсненням інноваційної діяльності та пов'язані з доведенням об'єкта права інтелектуальної власності до стану інноваційного продукту; в) з організацією та безпосереднім впровадженням суб'єктами господарювання інноваційних продуктів у власному виробництві та/або господарській та випуском нової та/або інноваційної місткої продукції (робіт, послуг); г) реалізацією інноваційної продукції.

Авторами проєкту підтримано і уточнено думку щодо специфіки відносин між суб'єктами інноваційної діяльності та суб'єктами інфраструктури національної інноваційної системи, які виникають у зв'язку з організацією та виконанням суб'єктами інноваційної діяльності інноваційних проєктів і спрямовані на їх забезпечення (зокрема, ресурсне) та/або ефективну реалізацію. Ці відносини можуть набувати інноваційно-інвестиційних, інноваційно-інформаційних, інноваційно-посередницьких, інноваційно-навчальних, інноваційно-консалтингових ознак.

У проєкті Інноваційного кодексу України науковці також зазначають, що відносини на інноваційному ринку складаються між суб'єктами інноваційної діяльності та іншими суб'єктами господарювання щодо передачі виключних прав або надання права використання об'єктів права інтелектуальної власності та/або інноваційних об'єктів. Взагалі, ринок є багатоаспектним феноменом, основними ознаками якого виступають здатність 1) з'єднувати сфери виробництва та споживання, 2) бути сферою обміну товарів і послуг. Інноваційні об'єкти виступають товарами на інноваційному ринку. Враховуючи численні акти відчуження та присвоєння товару, які насичують ринок безпосередньо в період його функціонування, найзбалансованішим правовим механізмом виступає договір, який узгоджує інтереси товаровиробника і споживача, породжуючи договірні правовідносини в інноваційній сфері.

Аналізуючи чинне нині інноваційне законодавство, можна сказати, що йому притаманна відсутність систематизованості, а також наявність таких істотних недоліків, як прогалини, колі-

зії та інтегративно-низька ефективність, які можна назвати дисфункціями інноваційного законодавства. Особливість покращення інноваційного законодавства полягає в активізації регулятивно-динамічної функції права, яка б стимулювала розвиток інноваційних відносин, переводячи їх у відносини активного типу та стимулювала поведінку суб'єктів інноваційних правовідносин.

Однією зі специфічних проблем національної інноваційної системи є відсутність належного організаційно-господарського забезпечення інноваційних відносин. Д.О. Бабай зазначає, що необхідним є формування оптимального механізму господарсько-правового забезпечення інноваційної політики держави та визначення суб'єкта, який виконував би загальну та керівну роль для національної інноваційної системи, а також визначення статусу інших суб'єктів організаційно-господарських повноважень, які б підпорядковувались керівному органу. Державні органи повинні взаємодіяти між собою, доповнювати один одного та підпорядковуватись єдиному органу, який має інтегрувати і координувати організаційно-господарські впливи на інноваційні відносини з боку всіх орієнтованих на цю сферу суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Кабінет Міністрів України наділений універсальною компетенцією та може бути органом, який координує цю політику та спрямовує її, але для ефективної реалізації необхідно, щоб був створений орган виконавчої влади з міжгалузєвою компетенцією, який би інтегрував у собі повне коло завдань інноваційної політики держави [8, с. 129].

Також, аналізуючи конституційний рівень інноваційної діяльності, можна зазначити, що в переліку функцій Кабінету Міністрів України, зазначеного в ст. 116, не має жодної згадки про зобов'язання Кабінету Міністрів України розробляти та реалізовувати державну інноваційну політику. Конституція України є найвищим нормативно-правовим актом України, а інші нормативно-правові акти базуються на засадах, перелічених в Основному Законі. Тобто інноваційне законодавство потребує вдосконалення своєї системності та визначеності через відсутність правового закріплення на конституційному рівні його основних властивостей.

Думку щодо оптимізації організаційно-господарського забезпечення підтримує Д.Д. Задихайло і зазначає, що суспільно-економічний імператив саме інноваційного характеру економічного розвитку потребує конституційно-правового рівня його забезпечення, як: 1) суспільно-економічного пріоритету; 2) найважливішої властивості функціонування національної економіки; 3) специфічної функції органів державної влади; 4) відповідного функціонального навантаження їх компетенції шляхом забезпечення необхідним і достатнім арсеналом форм та засобів впливу на відповідні суспільні відносини тощо. Серед основних правових засобів, що повинні отримати конституційно-правову фіксацію в межах визначення компетенції Кабінету Міністрів України мають бути такі: «науково-технічна та інноваційна політика держави», «національна та локальні інноваційні системи», «інноваційний характер економічного розвитку», «система державних програм технологічного розвитку національної економіки», «державна підтримка проєктів технологічного розвитку». Також науковець пропонує розширити конституційну компетенцію Уряду України шляхом фіксації завдання проведення ним регіональної політики держави, механізмами реалізації якої, зокрема, є виконання державних програм регіонального розвитку та національних економічних проєктів, застосування спеціальних режимів господарювання в межах визначених територій, використання форм державно-приватного партнерства тощо [9, с. 5, 6]. Саме ці відносини, які утворюються із приводу виконання своїх функцій контролюючим державним органом, і повинні регулюватися систематизованим нормативно-правовим актом у сфері інноваційних відносин.

Також національній інноваційній системі притаманна проблема неврегульованості правовідносин у сфері інноваційного інвестування. Розвиток цього господарсько-правового інституту стає все більш актуальним для суб'єктів національної інноваційної системи, а отже, потребує більш детального аналізу. К.М. Врублевська сформулювала поняття інноваційного інвестування як комплексний інститут господарського права, призначений забезпечити правопорядок у відносинах обороту виключних прав щодо комерційного використання інноваційного продукту (технології) шляхом його інвестування в господарську діяльність реципієнта інвестицій із метою підвищення технологічного рівня виробничої діяльності останнього та/або конкурентоспроможності виробничої продукції, що ним виробляється, а також відповідно у відносинах отримання та розподілу інвестиційного прибутку суб'єктами інвестування [10, с. 3]. На сучасному етапі правовідносини, які складаються в цій сфері, регулюються інноваційним та інвестиційним законодавством, але ж питання вдосконалення нормативно-правової бази може бути вирішене шляхом кодифікації інноваційного законодавства.

Непослідовна інноваційно-інвестиційна політика та відсутність детального правового забезпечення відносин комерційної концесії не сприяють активному розвитку цих відносин, а,

навіпаки, стримують їх розвиток. Зокрема, інститут комерційної концесії вперше був регламентований законодавством ще у двохтисячних роках, однак сьогодні цієї регламентації не досить для правильного функціонування цього інституту в нашій державі. Безсистемність правової регульованості особливо стосується трансферу технології як інноваційного продукту. Господарсько-правова політика держави та її інноваційна політика мають зосередитись на систематизації і регламентуванні правовідносин, пов'язаних з інноваційним франчайзингом. Враховуючи, що це правове явище стрімко розвивається в структурі інноваційних відносин завдяки тому, що договір комерційної концесії є одним із різновидів договору, яким оформлюється передача прав на технології чи її складники.

Сьогодні дуже актуальним у практичному сенсі є питання регулювання правовідносин із приводу венчурного фінансування та реалізації інноваційних проєктів, адже ці два правових явища тісно перетинаються в процесі свого функціонування. В деяких випадках венчурне фінансування стає поштовхом для народження інноваційних відносин, саме коли венчурні кошти, якими можуть бути кошти венчурних фірм, венчурних фондів чи приватних осіб, залучаються до підприємств, які розробляють, виробляють чи реалізують інноваційну продукцію та (або) послуги. Отже, інноваційні підприємства отримують фінансове забезпечення їх діяльності з боку венчурних інвесторів через відсутність чи брак коштів, що найчастіше супроводжують отримувачів інвестицій на початкових етапах існування, таких як: створення продукту інтелектуальної власності, розроблення винаходу чи корисної моделі. Одним із шляхів оформлення такої взаємодії інвестора та інноваційного підприємства є оформлення договору щодо придбання інвестором частки від реалізації інноваційного проєкту, тобто паю чи пакету акцій.

В умовах сучасної глобалізації економічних відносин інновації посідають провідне місце у розвитку національної економіки та сприяють динамічному зростанню рівня соціально-економічного розвитку країни. Для забезпечення постійного функціонування і розвитку національної інноваційної системи для держави є актуальним обрати шлях кодифікації інноваційного законодавства [11]. Системності та ефективності інноваційних процесів може бути досягнуто шляхом забезпечення модернізації та систематизації інноваційного законодавства саме у формі кодифікації. Розвиток інноваційного законодавства і, як результат, запровадження Інноваційного кодексу України мають стати механізмом регуляції інноваційних відносин, які складаються в господарсько-правовому забезпеченні діяльності в цій сфері.

Як висновок можна сказати, що функціонування економіки на засадах інноваційної моделі прямо впливає на рівень соціально-економічного розвитку країни, який обумовлений використанням у виробничій та соціальній сферах результатів інтелектуальної діяльності та упровадження досягнень науково-технічного прогресу. Для забезпечення розвитку і правильного функціонування національної інноваційної системи такі напрями, як інноваційне інвестування, інноваційний франчайзинг, інвестування технологіями, діяльність венчурних фондів та інші, потребують детальної регламентації в законодавстві шляхом кодифікації.

Висновки:

1. Одним із прикладів роздрібності, неоднозначності та дисгармонійності інноваційного законодавства України є розбіжності щодо понятійного апарату, які можливо дослідити, вивчаючи нормативно-правові акти, пов'язані із правовим регулюванням у сфері інновацій, що стосуються визначення поняття «інновації». Цей понятійний апарат містить такі поняття: «інновації», «інноваційна розробка», «інноваційний продукт», «інноваційна діяльність», «інноваційне виробництво», «інноваційна продукція», «інноваційний проєкт», «договори інноваційного характеру», «інноваційний ланцюг», «інноваційна траєкторія». Уніфікований міжгалузевий понятійний апарат важливий, щонайменше, для господарського, екологічного, а також для податкового законодавства.

2. Національна інноваційна система є структурою, що складається з комплексу відносин правового, фінансового та соціально-економічного аспектів. Її складає функціонуюча сукупність організацій та інститутів, які розробляють, впроваджують, використовують і комерціалізують інноваційні продукти, забезпечуючи вдалу реалізацію інноваційних проєктів на кожному етапі їх розвитку, а також інноваційних процесів та пов'язаних із ними відносин трансформації інноваційної розробки в інноваційний продукт, і далі – в інноваційну продукцію. Одним із завдань сучасного і високоефективного інноваційного законодавства є поєднання в єдиний ланцюг правовідносин, які виникають на різних ланках національної інноваційної системи, що має змусити працювати її чітко і гармонійно. Сьогодні в національній інноваційній системі спостерігається відсутність систематизованого законодавства, яке б системно врегулювало всі ланки інноваційного ланцюга. Національ-

на інноваційна система має стати предметним об'єктом законодавчого забезпечення, державної інноваційної політики та державного регулювання відповідної діяльності.

3. Слід констатувати відсутність оптимізованого вирішення проблем організаційно-господарського забезпечення інноваційних процесів. Складна структура інноваційної системи потребує координації відносин, що відбуваються в її межах, з боку суб'єктів організаційно-господарських повноважень, які б диференціювали її на окремі сегменти управління. Кабінет Міністрів України може виконувати функцію реалізатора інноваційної політики, але його компетенції більш притаманна риса загальноправової універсальності. Більш доречним у цій ситуації є створення спеціального державного органу з міжгалузєвою компетенцією у сфері інноваційних відносин, який би охоплював у своїй компетенції такі напрями, як охорона, захист, стимулювання, створення та впровадження інновацій, а також був підзвітним Кабінету Міністрів України. Адже сучасна структура розподілу господарської компетенції органів державної виконавчої влади в Україні містить розподілену та фрагментарну за характером сукупність суб'єктів організаційно-господарських повноважень у сфері інноваційної та науково-технічної діяльності, що, вочевидь, знижує ефективність управлінського впливу держави.

4. Інвестиційний аспект інноваційної діяльності виявляє себе в тому, що інноваційне інвестування має стати комплексним інститутом господарського права, який регулює інвестування інноваційного продукту чи технології в господарську діяльність із метою підвищення технологічного рівня виробництва і підтримки його конкурентоспроможності. Динаміка інноваційного інвестування зумовлена динамікою розвитку та функціонування національної інноваційної системи. Інноваційне інвестування в Україні є об'єктом, що вимагає створення спеціального преференційного правового режиму господарювання, а відтак має стати особливим об'єктом законодавчого забезпечення та інвестиційної політики держави.

Список використаних джерел:

1. Шваб К. Четвёртая промышленная революция. Москва : Эксмо. 2016. 138 с.
2. Украинские компании привлекли более 400 млн долларов. URL: <http://dengi.ua/business/298909-Ykrainskie-innovacii-privlekli-bolee-400-millionov-dollarov>.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 325.
4. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266.
5. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 47. Ст. 646.
6. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія. Харків : ФІНН, 2008. 424 с.
7. Проект Інноваційного кодексу України. Харків : Право, 2012. 168 с.
8. Бабай Д.О. Формування системи організаційно-господарського забезпечення інноваційних відносин в Україні. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 142. С. 127–135.
9. Задихайло Д.Д. Кабінет Міністрів України як суб'єкт економічної системи: конституційно-правові засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2013. 15 с.
10. Врублевська К.М. Правові форми інноваційного інвестування: конституційно-правові засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
11. Задихайло Д.В. Кодифікація інноваційного законодавства: окремі концептуально-правові підходи. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4. С. 177–185.